

Landsbygdsnytt

Ett nyhetsbrev från Länsstyrelsen Skåne

Nr 4/2021 • 2021-12-02

BIOLOGISK MÅNGFALD I ÅKERLANDSKAPET

Vilka värdefulla natur- och kulturmiljöer finns redan på gården och vad kan du göra för att skapa ännu mer biologisk mångfald? Nu kan vi inom Greppa Näringen erbjuda dig rådgivning för att göra det enkelt!

Foto: Alex Regner

Ny rådgivning inom Greppa Näringen, biologisk mångfald i åkerlandskapet

Rådgivningen ger dig, som har minst 50 hektar åker och/eller minst 25 djurenheter, verktyg för att på enkla vis gynna den biologiska mångfalden i jordbruket. Vid rådgivningstillfället tittar vi tillsammans på din gård. Vilka värdefulla natur- och kulturmiljöer finns redan på gården och vad kan du göra för att skapa ännu mer biologisk mångfald?

Skäddarsydd plan

Efter besöket får du en skräddarsydd plan för vilka åtgärder du kan arbeta med. Planen anpassar vi till dina intresseområden och sådant som ligger just

dig varmt om hjärtat. Det ska kännas lätt och engagerande att arbeta med biologisk mångfald!

Några exempel på vad man kan arbeta med är träd och buskrader/lähäckar, skalbaggsåsar, småvatten och öppna diken, blommande trädor och läkrutor.

Kontakt

Skåne: My Rask, 010-224 11 29,
my.rask@lansstyrelsen.se eller
Jenny Hansson, 010-224 14 89,
jenny.hansson@lansstyrelsen.se

Blekinge: Åsa Johansson,
010-224 01 91,
asa.johansson@lansstyrelsen.se

Läs mer här!

www.lansstyrelsen.se/skane/landsbygdsnytt. Gå gärna in och anmäl dig som e-prenumerant!

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Länsstyrelsen
Skåne

LIVSMEDELSBEREDSKAP

Pandemin har väckt tankar kring hur rustade vi är för kriser. Att panikköpa konservburkar när krisen redan står för dörren är en dålig strategi.

Vår självförsörjningsförmåga

Den som tänkt igenom potentiella situationer och förberett sig kommer att klara sig bäst. Detta gäller även för staten. Att medborgarna har mat på bordet är en av grundförutsättningarna.

På 90-talet nedmonterades det civila försvaret och gamla beredskapslager avslutades. Nu blåser det nya vindar. Flera myndigheter har fått i uppdrag att förbereda landet och bygga upp ett stabilt civilt försvar. Det är ett komplicerat arbete och myndigheterna är i en förberedelsefas. Mycket ska redas ut innan det praktiska arbetet kan starta. Till exempel: Hur ska vi upprätthålla nödvändig försörjning vid en kris? Sveriges självförsörjningsförmåga är idag låg och betydligt lägre än i våra grannländer.

För att få insatsmedel till produktionen är vi helt beroende av import.

Skånsk potential

Det saknas inte utmaningar men det finns potential i Skåne. Här finns professionella landsbygds-företag samtidigt som innovationen och engagemanget i livsmedelsproduktionen är enormt. Detta är bottenplattan för att rusta Sverige för framtiden. Vi som arbetar med dessa frågor är nyckelspelare. Mycket spännande kommer att hända de kommande åren.

Foto: Hannah Davidsson

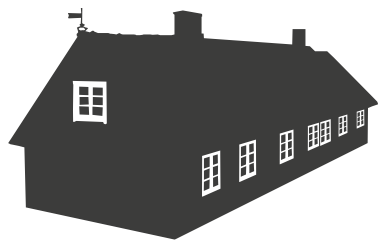
Åsa Lindberg
Landsbygdsdirektör
Länsstyrelsen Skåne

UTLYSNING TILL SMÅBIOTOPER OCH HEMBYGDSGÅRDAR

Länsstyrelsen Skåne utlyser projektmedel till investeringar för att utveckla den skånska landsbygden.

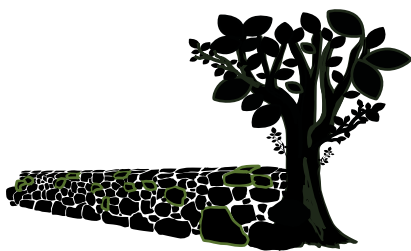
Tillgängliggörande av hembygdsgårdar

Utlysningen omfattar 2 400 000 kronor för att stimulera investeringar som syftar till att tillgängliggöra hembygdsgårdar. Stödet kan bara sökas av föreningar.

Anläggning av småbiotoper

Utlysningen, som omfattar 500 000 kronor, avser nyanläggning av småbiotoper för att öka den bio-logiska mångfalden i odlingslandskapet. Stödet kan sökas av företag, föreningar och offentliga aktörer.

Läs mer om båda utlysningarna på www.lansstyrelsen.se/skane/utlysningar. Utlysningarna är öppna fram till den 31 januari 2022 och tänk på att insatsen ska genomföras på landsbygden, eller i en ort med max 3 000 invånare.

DETTA HAR PENGARNA GÅTT TILL

Vår redovisning av vad alla investeringspengarna har gått till i Skåne fortsätter. Näst på tur är investeringar till förädling av livsmedel och skapande av nya jobb.

Foto: Nils Bergendal

Stöd till investeringar för förädling av livsmedel

Inom landsbygdsprogrammet kan man söka stöd för investeringar där man ska förädla egenproducerade eller inköpta jordbruksprodukter till livsmedel. Stöd har lämnats till små företag på landsbygden som bland annat investerat i förädlingsanläggningar som bageri, bryggeri, charkuteri, slakteri, mejeri, musteri, vineri, äggpackeri och honungsförädling. Vi har hittills lämnat 14,8 miljoner kronor i stöd till 32 investeringar inom förädling.

Stöd till investeringar som ska skapa nya jobb

Landsbygdsföretagare kan även söka stöd för investeringar som skapar flera arbetstillfällen på landsbygden. Vi har beviljat 18,3 miljoner kronor i stöd till 38 olika investeringar som ska leda till fler nya jobb. Stöden har lämnats till jordbruksföretag samt små

företag på landsbygden som bedriver annan verksamhet än jordbruksverksamhet. Stöden har bland annat gått till investeringar inom tillverkning, restauranger, turist- och konferensanläggningar, hotell och bed & breakfast, gårdsbutiker, veterinärkliniker och ridsporsanläggningar.

Möjlighet att söka

Stöden är fortfarande öppna och det är möjligt att söka tills budgetarna är slut, vilket kommer att meddelas på vår webbplats.

Vid frågor kontakta gärna handläggare Helena Karlsdotter Nilsson, helena.karlsdotter-nilsson@lansstyrelsen.se
Håll er uppdaterade på vår webbsida: www.lansstyrelsen.se/skane/landsbygdsprogrammet

HJORTAR FASTNAR I STÄNGSEL

Stängsel kan utgöra en dödsfälla för vilda djur, främst kronhjortar och dovhjortar men även rådjur som fastnar med hornen. Hur kan vi minska risken för att hjort och rådjur ska fastna och gå en plågsam död till mötes?

Foto: Anders Jarnemo, Länsstyrelsen Skåne

Foto: Anders Jarnemo, Länsstyrelsen Skåne

Varje år dör kron- och dovhjortar när de fastnar i stängsel. Under hösten 2021 har hittills fem stora kronhjortar hittats döda eller tvingats avlivas i förvaltningsområdet för kronvilt i södra Skåne.

Hjortarna fastnar när de försöker passera mellan trådarna. Under brunsten fastnar de också i samband med slagsmål invid stängsel. Då dör i regel båda hjortarna. Om en hjort som går runt med stängseltråd i hornen hamnar i slagsmål, kan båda kämparna fastna i varandra och inte komma loss. Kronhjortar gnider och slår också hornen i trädgrenar och buskar. Finns där då stängseltrådar kan de fastna.

Gammal taggtråd och häststängsel

Gamla, kvarlämnade stängsel utgör en särskild fara. Dessa stängsel kan vara förfallna och också övervuxna av vegetation, vilket kanske gör det svårare för hjortarna att upptäcka att där ens finns ett stängsel.

Häststängsel är en vanlig dödsfälla. Troligen är avståndet mellan linorna så stort att hjortarna försöker gå emellan istället för att hoppa över. Ofta är repen inte spända, varför hjortarna inte möter något fast motstånd när de känner sig för med hornen. Väl igenom med huvud och horn, får de kanske en elstöt

och rycker då tillbaka huvudet. När de känner ett motstånd börjar de vrida och dra, och kan snabbt trassla in sig i tiotals meter stängsel.

Utdraget lidande

Hjortar och rådjur som sitter fast i stängsel drabbas av stress och överhettning, i regel med dödlig utgång. Det finns dock exempel på att de kan leva i dygn med ett utdraget lidande innan de dör.

Hur kan man minska risken?

Hur kan man då minska risken för att hjortar och rådjur ska plågas till döds? En odiskutabel åtgärd är att städa bort alla gamla stängsel som inte används oavsett om det är taggtråd eller stängsel av band- eller reptyp.

Stängsel ska vara hårt sträckta och väl underhållna. Välj bort trådar av rep- eller bandtyp. Stängseltråd av aluminium är att föredra. High Tensile-tråd kan vara ett alternativ, förutsatt att det är raka stängsellinjer och inga höjdskillnader, så att tråden kan hållas väl spänd.

För att minska risken för att hjortar försöker gå emellan två trådar, kan man ha en tredje hårt spänd tråd, alternativt en träribba, som ger hjortarna ett synligt och fast motstånd.

KUNSKAP INFÖR SAM-ANSÖKAN

Länsstyrelsen håller två digitala lunchföreläsningar som kan ge bra valuta inför SAM 2022

Bekämpa invasiva arter samtidigt som du uppfyller kraven för jordbrukarstöd

17 feb 2022 kl. 12.00–13.00

Hur kan du bekämpa främmande och invasiva arter på din mark?

Vad är bästa metoden mot till exempel jätteloka, kanadensiskt gullris och höstgullris eller boer- och parkstånd?

Vad gör man åt parkslide? Ja, här får du veta vad man absolut INTE ska göra!

SAM och mångfalden

24 feb 2022 kl. 12.00–13.00

Hur maximerar man biologisk mångfald inom ramen för stödreglerna? Det finns utrymme, det gäller bara att se det!

På den här lunchföreläsningen får du tips om åtgärder som kan gynna biologisk mångfald på gården.

Anmälan till båda tillfällena gör du via Länsstyrelsens webbplats

www.lansstyrelsen.se/skane/kalender

RISK FÖR FÅGELINFLUENSA I VINTER

Förra vintern drabbades Sverige av det största utbrottet av fågelinfluensa i modern tid. I landet smittades 24 tambesättningar varav 14 i Skåne och därutöver många vilda fåglar i både Skåne och Blekinge.

Högpato-gen fågelinfluensa är en epi-zoo-tisjukdom som bekämpas utifrån särskild lagstiftning genom avlivning, sanering och restriktioner.

Skyddsnivå

Den 3 november 2021 höjdes åter skydds-nivån till nivå 2 i områden med ökad risk för fågelinfluensa bland annat i Skåne och Blekinge. Syftet är att skydda tamfåglar från kontakt med vilda fåglar. Skyddsnivå 2 innebär att alla fjäderfän ska hållas

inomhus, men hobbyfåglar får vara ute i inhägnad om mat och vatten ges inomhus eller under tak. Det är också viktigt att virus inte förs in till fåglarna med personer och redskap.

Följ smittläget

I skrivande stund är utvecklingen oviss, men du kan läsa mer om aktuellt smittläge och gällande restriktioner på www.jordbruksverket.se samt hitta bra tips på hur du skyddar dina fåglar på www.sva.se

NY ADRESS NÄR DU SKICKAR POST TILL OSS

Den 1 januari 2022 ändras adressen som du ska använda när du skickar post till Länsstyrelsen. De tidigare gemensamma FE-adresserna till Söderhamn ska alltså inte längre användas.

Jordbrukarstöd

Om du ska skicka in handlingar som berör jordbrukarstöden, det vill säga SAM-ansökan, ska du skicka dessa till:

Länsstyrelsen Skåne
Handläggningsheten
291 86 Kristianstad

Övriga stöd

Om du ska skicka in handlingar som berör företags- och projektstöd samt stöd till miljöinvesteringar såsom våtmarker och rovdjursstängsel ska du ladda upp dessa i e-tjänsten för ansökan om stöd/ansökan om utbetalning.

KURSER INOM GREPPA NÄRINGEN

Här presenterar vi ett axplock av de aktiviteter som ska komplettera de enskilda rådgivningsmodulerna inom Greppa Näringen. Fler aktiviteter presenteras efter hand på Greppa Näringens webbplats. Välkomna att delta!

- **Bygga för får**, HIR Skåne, Laholm hos CC wool, 7 dec, Sofia Lindman Larsson, 010-476 22 29, sofia.lindman@hushallningssallskapet.se
- **Teknikinvestering**, Skånesemin, 14 dec, Anders Petersson, 0415-195 60, anders.petersson@skanesemin.se
- **Generellt biotopskydd** – vad är det och hur fungerar det? HIR Skåne, 16 dec, Anna Starck, 010-476 22 55, anna.starck@hushallningssallskapet.se
- **Bygga för häst**, HIR Skåne, mars 2022, Ida Truedsson, 010-476 22 24, ida.truedsson@hushallningssallskapet.se

Hållbar vinproduktion, Länsstyrelsen Blekinge och Skåne. Tre olika föreläsningar på sal på respektive Länsstyrelse eller digitalt:

- Markens betydelse, 12 jan, kl. 17-19
- Jordanalyser, 16 feb, kl. 17-19
- Bevattnings, 9 mars, kl. 17-19

Anmälan till Åsa Johansson, asa.johansson@lansstyrelsen.se eller Mia Davidsson, mia.davidsson@lansstyrelsen.se

www.greppa.nu

RÅDGIVNING FÖR DIG MED BETESMARK ELLER SLÅTTERÄNG

Har du frågor om skötseln av din betesmark eller slåtteräng? Vill du veta mer om vad du kan göra för att öka den biologiska mångfalden?

Kostnadsfri rådgivning

Vi på Länsstyrelsen kan ge råd om hur du kan sköta dina marker och vad som krävs för att uppfylla EU:s stödregler. Rådgivningen görs av en erfaren rådgivare under vinter och tidig vår 2022.

Kontakta oss för att anmäla ditt intresse till den kostnadsfria rådgivningen.

Björn Olsson, 010-224 15 43, bjorn.olsson@lansstyrelsen.se eller Johanna Lundström, 010-224 14 79, johanna.lundstrom@lansstyrelsen.se.

Aktiviteten är delfinansierad med EU-medel via Länsstyrelsen Skåne.

FILMTAJM KONTROLL AV FÅR

Inför våra planerade kontroller av lantbrukets djur kan det vara skönt att veta vad vi ska gå igenom. Vi har gjort filmer till dig så du vet vad vi kommer att bedöma när vi kommer ut till dig och dina djur.

Normalkontroller är rutinkontroller som vi med jämna intervaller gör på lantbruk och företag enligt en riskbedömning. När vi gör normalkontroller utgår vi från en checklista för djurslaget som gäller för hela landet. Checklista finns på www.jordbruksverket.se och hullbedömning finns på www.gardochdjurhalsa.se

Scanna QR-koden och se filmen om hur en kontroll på får går till.

JORDHÄLSA

Friska jordar är en grundläggande resurs för vår jordbruksproduktion och vår förmåga att mätta en växande global befolkning. Den 19 februari bjuder vi in till konferens om de viktiga frågorna kring just jordhälsa.

Jordhälsa är ett begrepp som uppmärksammas allt mer i Sverige och inom EU. Jordhälsa definieras som markens kapacitet att leverera ekosystemtjänster utan att negativt påverka miljön. Hur jorden mår kan påverka vilken mängd gödsel och växtskydd som behövs för optimerade skördar. Det är också en aspekt att ta hänsyn till för framtida skördar i mer extrema väderförhållande. Oavsett inriktning är jordhälsa något som alla som på något sätt brukar jorden bör vara intresserade av. Hur påverkas jordhälsa av brukningsmetoder? Finns det någon ekonomisk vinning för jordbrukaren i att intressera sig för hur jorden mår?

Konferens med tema Jordhälsa

Lördagen den 19 februari 2022 anordnas en konferens på Eriksberg i Karlshamn på temat Jordhälsa. Inbjudna lantbrukare, forskare och rådgivare ger svar på frågorna ovan och berättar om jordhälsa, regenerativa brukningsmetoder, biokol och mellangrödor. Evenemanget är kostnadsfritt, och vi bjuder på lunch och fika. Anmälan och program hittar du på vår webbplats under "Kalender". Välkommen att ta del av en inspirerande dag!

Hållbar vinproduktion

Mellan januari och mars har du möjlighet att delta på tre olika föreläsningar om hållbar vinproduktion. Föreläsningarna är ett samarbete mellan länsstyrelserna i Blekinge och Skåne och alla tre tillfällena hålls på kvällstid, kl. 17:00–19:00.

- *Tillfälle 1 den 12 jan.* Vi går igenom markens betydelse, vinodling, vad som krävs för att få en optimal hållbar vinproduktion.
- *Tillfälle 2 den 16 feb.* Vi går igenom jordanalyser, mikrolivsanalys, hur ska odlaren tolka dessa och tillgodose plantornas behov.
- *Tillfälle 3 den 9 mars.* Vi går igenom bevattning, hur lite/mycket vatten det krävs för att produktionen ska bli så bra som möjligt.

Kontakt

Länsstyrelsen Blekinge, Åsa Johansson *asa.johansson@lansstyrelsen.se*

Länsstyrelsen Skåne, Mia Davidsson, *mia.davidsson@lansstyrelsen.se*

TACK FÖR DEN HÄR SÄSONGEN!

Vi på Kontrollenheten har bland annat besökt cirka 7 000 skiften, trampat runt på 12 000 hektar och inventerat runt 400 marker inom ängs- och betesmarksinventeringen. Tack för ert samarbete!

Foto: Lena Kofjesson, Länsstyrelsen Skåne

Detta gör vi på Kontrollenheten

På kontrollenheten jobbar vi med kontroller av jordbrukarstöd, upprättar åtagandepaner för betesmarker och slätterängar, ängs- och betesmarksinventering samt erbjuder kostnadsfria rådgivningar om skötsel av betesmarker och slätterängar.

Denna säsong har vi besökt cirka 7 000 skiften i fält. Detta ger en sammanlagd areal på cirka 12 000 hektar. Utöver detta har ytterligare 400 jordbruksblock haft ett åtagandepanbesök och runt 400 marker har inventerats inom ängs- och betesmarksinventeringen.

Några tips på vägen

Det är inte alltid lätt att göra rätt och därför vill vi lyfta några tips kring de regler som finns så att vi i Skåne blir ännu bättre.

Minskat kväveläckage och vårbearbetning

För vårbearbetning gäller inte bara att marken inte får gödulas, besprutas eller jordbearbetas förrän efter 31 december, utan även att en ny gröda ska sås in på våren året efter, senast den 30 juni. En vall eller träda får inte ligga år efter år. Du kan inte söka vårbearbetning på den utan att den bryts året efter ansökansåret. Tänk speciellt på det om du samtidigt söker miljöersättning för vallodling där det finns en ligg tid på minst tre odlings säsong-

er. Vårbearbetning och vallodling kan du därför bara kombinera högst vart tredje år. Om vi vid kontroll ser att grödan inte såts in på våren senast den 30 juni, blir detta ett fel som dras från stödet året före kontrollåret, vilket leder till återkrav. Planerar du inte att bryta och så in en ny gröda nästa år, bör du därför dra tillbaka stödet för vårbearbetning 2021 för att inte riskera återkrav.

Ersättning för träd, buskar och impediment på betesmarker

Om du haft kontroll kan du i vissa fall fått minskad areal på dina betesmarker. Du kan få full ersättning för ytor med upp till 10 procent träd, buskar, naturliga impediment och värdefulla landskapselement som inte är bevuxna med gräs och örter, eftersom de ofta förekommer naturligt på betesmarker.

Täcks mer än 10 procent av marken av täta träd- eller buskområden, impediment eller värdefulla landskapselement kan du få avdrag på block-arealen. Täcks marken däremot till mer än 50 procent räknas den inte som betesmark alls.

Fastställer vi på länsstyrelsen en annan markklass på marken, som exempelvis skogsbete, mosaikbetesmark, alvarbete eller gräsfattig mark, kan du få miljöersättning men inte gårdsstöd.

